

ресурсів; участь у проектах з озеленення та відновлення природних територій; створення екологічних освітніх програм для співробітників та громадськості.

7. Глобальне партнерство та міжнародне співробітництво. Значну роль у розвитку екологічно відповідального бізнесу відіграє міжнародна співпраця. Компанії об'єднуються для реалізації спільних екологічних ініціатив, що сприяє: обміну досвідом у сфері сталого розвитку; впровадженню передових екотехнологій у різних країнах; формуванню глобальних стандартів екологічного ведення бізнесу.

Екологічно відповідальний бізнес є невід'ємною складовою сучасної економіки, і його значення продовжуватиме зростати. Інтеграція екологічних стратегій у діяльність підприємств забезпечує їм не лише конкурентні переваги, а й сприяє сталому розвитку суспільства. У майбутньому компанії, що дотримуються принципів екологічної відповідальності, отримають ширші можливості для розвитку, залучення інвестицій та завоювання довіри споживачів.

Отже, реалізація екологічної відповідальності підприємств стикається з низкою викликів, що посилюють негативний вплив на навколишнє середовище та створюють реальну загрозу зростання навантаження на природно-ресурсний потенціал країни. Необхідно докорінно змінити підхід бізнесу до екологічних питань, інтегрувавши екологічну політику до стратегічного управління підприємством. В іншому разі ситуація може призвести до подальшого погіршення екологічного стану, а також до зниження тривалості та якості життя населення.

З огляду на глобалізаційні процеси у світовій економіці та загальну екологічно-економічну проблематику, екологічна відповідальність як ключовий елемент екологічного менеджменту має стати невід'ємною частиною стратегічного управління підприємствами, що прагнуть працювати за принципами екологічно свідомого бізнесу.

1. Короленко Р. В. Реалізація екологічної відповідальності підприємства в системі стратегічного управління [Електронний ресурс] / Р. В. Короленко // Вісник ПДТУ. Серія: Економічні науки. – 2016. – № 28. – С. 192–198. – Режим доступу: https://journals.uran.ua/ves_pstu/article/view/105332/100520

2. Касич А., Вохозка М., Десятник Б. Екологічна відповідальність як складова системи стратегічного управління підприємством [Електронний ресурс] / А. Касич, М. Вохозка, Б. Десятник // Підприємництво та інновації. – 2020. – № 7. – С. 63–64. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16865/1/PIONBUG_2020_P063-064.pdf

3. Захарченко В. І., Касич А. О. Аналіз екологічних аспектів соціальної відповідальності підприємств торгівлі та їх відображення в звітності [Електронний ресурс] / В. І. Захарченко, А. О. Касич // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2023. – Т. 1, № 48. – С. 206–214. – Режим доступу: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/3960/3755/16755>

Смородін А.Ю., Сергієнко О.А., Калашник М.Ю.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

ТРАНСФОРМАЦІЯ АПАРАТУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сьогоднішній світ прагне глобалізації, яка є процесом світової інтеграції, що проявляється в економічному, політичному, соціальному та культурному об'єднанні держав. За допомогою глобалізації відбувається розширення ринків, залучення інвестицій, швидкий розвиток технологій та надається доступ до наукових досягнень. Глобалізація, у свою чергу, стимулює процес диджиталізації, адже на ринках присутня велика конкуренція, що спонукає компанії та країни до використання сучасних технологій, без яких неможливо автоматизувати процеси, оптимізувати роботу державних та приватних установ та покращувати якість надання послуг. Тому процес трансформації не обійшов стороною і апарат публічного управління, який включає в себе органи державної влади, місцевого самоврядування, державних службовців та інших.

До впровадження цифрових технологій апарат публічного управління в Україні функціонував в традиційному, паперово-бюрократичному форматі, що знижувало ефективність роботи й ускладнювало процедури.

Сучасне державне управління, в свою чергу, більше орієнтується на використання цифрових технологій. Так наприклад, Верховною Радою був прийнятий закон «Про електронні документи та електронний документообіг», згідно якому був визначений правовий статус електронних документів. Даний закон регулював їх використання та обіг у публічному управлінні, що є основною для впровадження електронного документообігу в державних органах [1].

Датований 2017 роком закон Верховної Ради «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» встановлює правові засади надання електронних довірчих послуг, в тому числі електронний підпис, печатку та часові позначки, що забезпечує юридичну силу електронних документів [2].

У 2023 році Верховною Радою України було затверджено закон «Про стимулювання розвитку цифрової економіки України», який спрямований на створення умов для розвитку цифрової економіки, включаючи диджиталізацію державних послуг та впровадження новітніх технологій у публічному секторі [3].

Цифрові технології підвищують ефективність роботи органів, підвищують рівень прозорості документообігу та доступності державних послуг. Такі інструменти, як електронний документообіг, аналітика великих даних, блокчейн (з англ. «blockchain» - децентралізована система, яка зберігає записи про власність цифрових активів та постійно зростає [4]), штучний інтелект та автоматизація процесів вносять зміни в підходи до публічного адміністрування.

Одним з основних інструментів використання цифрових технологій в публічному управлінні є мобільний додаток та веб-портал «Дія», яка є центральним елементом електронного урядування в Україні. Вона дозволяє громадянам отримувати доступ до понад 130 державних послуг онлайн, а також використовувати цифрові документи для ідентифікації, надає доступ до державних послуг, таких як реєстрація ФОП та бізнесу онлайн, оплата штрафів,

податків, оформлення субсидій та інші. Впровадження «Дії» призвело до автоматизації процесів публічного управління – зменшення бюрократії завдяки цифровому документообігу, швидка перевірка документів через електронні реєстри, економія часу для громадян та чиновників. Вона також допомагає боротися з однією з основних проблем нашої країни – з корупцією. Мінімізація людського фактора при отриманні державних послуг, а також відкритість процесів та контроль за діями значно знижують ризик хабарництва.

Проте впровадження цифрових технологій також має слабкі сторони та свої загрози для публічного апарату. Розглянемо таб. 1 зі SWOT-аналізом використання цифрових технологій.

Цифровізація публічного управління є невідворотним процесом, що докорінно змінює традиційні підходи до взаємодії держави та громадян. Використання цифрових технологій, таких як електронний документообіг, аналітика великих даних, блокчейн, штучний інтелект та автоматизація процесів, дозволяє значно підвищити ефективність роботи органів влади, покращити прозорість та доступність державних послуг, а також мінімізувати бюрократію.

Разом із тим, цифрова трансформація має і свої виклики. Впровадження нових технологій вимагає значних фінансових витрат, технічної експертизи та кібербезпеки. Проблеми цифрової нерівності, недостатньої адаптації певних верств населення до нових технологій, ризику кібератак та витоку даних – це фактори, які потребують уваги та комплексних рішень.

Таблиця 1

SWOT-аналіз використання цифрових технологій в умовах цифрової економіки

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> -автоматизація адміністративних процесів допоможе зменшити рівень бюрократії та упорядкувати роботу -цифрові технології покращують управління даними та їх аналіз, що призведе до прийняття більш обґрунтованих рішень -цифрові платформи можуть забезпечити більшу прозорість діяльності уряду та витрат -ініціативи відкритих даних можуть підвищити довіру та підзвітність громадськості -прискорюють та полегшують доступ громадян до державних послуг -допомагає знизити рівень бюрократії, що об'єднує процеси -економія за рахунок підвищення ефективності роботи 	<ul style="list-style-type: none"> -інтеграція застарілих систем з новими технологіями може бути складною та дорогою -збереження даних у безпеці та захист від кіберзагроз вимагає постійних інвестицій та досвіду -цифрова нерівність (старше покоління з трудом адаптуються до цифрових послуг) -законодавство, що постійно змінюється, може ускладнити впровадження цифрових рішень -забезпечення дотримання законів про захист даних та інших нормативних актів є складним та ресурсозатратним завданням
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> -технологічний прогрес може стимулювати інновації в державному управлінні, створюючи нові можливості 	<ul style="list-style-type: none"> -зростання цифровізації робить державні системи більш вразливими до кібератак та витоку даних

<p>для економічного розвитку</p> <ul style="list-style-type: none"> -співпраця з приватними технологічними компаніями може стимулювати подальші інновації та інвестиції -сприяють більш активній участі громадян в управлінні -соціальні мережі та інші цифрові канали комунікації можуть покращують взаємодію між владою та громадянами 	<ul style="list-style-type: none"> -постійні кіберзагрози можуть підірвати довіру громадськості та порушити роботу критично важливих служб -робота з великими обсяги конфіденційних даних викликає серйозні проблеми конфіденційності та етики
---	--

Загалом цифрові технології відкривають широкі можливості для модернізації державного управління, підвищення його прозорості та ефективності. Вони сприяють більш активній участі громадян у прийнятті рішень та посилюють контроль суспільства над діями влади. Проте успішна реалізація цифрових ініціатив потребує продуманої стратегії, достатнього фінансування та готовності до постійних змін у законодавчій та технічній сферах.

Отже, Україна має всі передумови для створення ефективної цифрової держави, яка забезпечить комфортну взаємодію громадян із владою та відповідатиме викликам сучасного світу.

1. Закон України №36 «Про електронні документи та електронний документообіг». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення 28.02.2025)

2. Закон України №45 «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення 28.02.2025)

3. Закон України №№6-7 «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення 28.02.2025)

4. «Блокчейн: що це, де використовується та як пов'язаний з базами даних». ITEDU. URL: <https://itedu.center/ua/blog/articles/what-is-blockchain/>

Собко-Бовкун Ю.С.

аспірант кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка»

ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МІСТ: СТІЙКІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ПРОЄКТИ МАЙБУТНЬОГО

Повоєнне відновлення та розвиток міст є складним і багатогранним процесом, що вимагає системного підходу та врахування багатьох факторів. Війни завдають значних руйнувань не лише будівлям та інфраструктурі, а й соціальній структурі міст, їхньому економічному потенціалу та екологічному стану. Відбудова міст після війни – це не просто повернення до довоєнного